

ข้อบังคับของสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย

ฉบับที่ ๗

ว่าด้วยสิทธิทำการของผู้ถือใบอนุญาตนักบิน พนักงานควบคุมการจราจรทางอากาศ
และพนักงานอำนวยความสะดวก

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖/๑ และมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ พ.ศ. ๒๕๕๘ ประกอบกับมติคณะกรรมการการบินพลเรือนในคราวประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๖๑ ผู้อำนวยการสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทยโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการบินพลเรือน จึงออกข้อบังคับตามภาคผนวก ๑ และบทแก้ไขเพิ่มเติมภาคผนวก ๑ แห่งอนุสัญญาว่าด้วยการบินพลเรือนระหว่างประเทศ ค.ศ. ๑๙๔๔ เกี่ยวกับสิทธิทำการของผู้ถือใบอนุญาตนักบิน พนักงานควบคุมการจราจรทางอากาศ และพนักงานอำนวยความสะดวกไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิก

(๑) ข้อบังคับของคณะกรรมการการบินพลเรือน ฉบับที่ ๗๕ ว่าด้วยสิทธิทำการของผู้ถือใบอนุญาตนักบิน พนักงานควบคุมการจราจรทางอากาศ และพนักงานอำนวยความสะดวก ประกาศ ณ วันที่ ๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๐

(๒) ข้อบังคับของคณะกรรมการการบินพลเรือน ฉบับที่ ๙๐ ว่าด้วยสิทธิทำการของผู้ถือใบอนุญาตศิษย์พนักงานควบคุมการจราจรทางอากาศ ประกาศ ณ วันที่ ๑๔ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

ข้อ ๒ ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในข้อบังคับนี้

“ศิษย์พนักงานควบคุมการจราจรทางอากาศ” หมายความว่า ผู้ที่จบการศึกษาตามหลักสูตรการควบคุมการจราจรทางอากาศที่ผู้อำนวยการรับรองจากสถาบันที่ผู้อำนวยการรับรอง ซึ่งยังไม่ได้รับใบอนุญาตพนักงานควบคุมการจราจรทางอากาศ แต่ได้ฝึกปฏิบัติงานควบคุมการจราจรทางอากาศจริง ภายใต้การอำนวยความสะดวกของผู้มีศัภย์ควบคุมการจราจรทางอากาศที่เหมาะสม ณ หน่วยงานควบคุมการจราจรทางอากาศบริเวณสนามบิน เขตประชิดสนามบิน หรือในพื้นที่ควบคุม

“ผู้อำนวยการ” หมายความว่า ผู้อำนวยการสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย

ข้อ ๔ ผู้ถือใบอนุญาตนักบินมีสิทธิทำการ ดังต่อไปนี้

(๑) ผู้ถือใบอนุญาตนักบินศิษย์การบิน มีสิทธิ

(ก) ทำการบินคู่กับครูการบินหรือบินเดี่ยวภายใต้การควบคุมดูแลของครูการบินหรือได้รับมอบอำนาจจากครูการบิน หรือได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ถือใบอนุญาตนักบิน ให้ทำการบินเพื่อออกใบอนุญาต

(ข) ทำหน้าที่เป็นพนักงานวิทยุประจำอากาศยานเพื่อรับ-ส่งข่าวเกี่ยวกับการปฏิบัติการของอากาศยาน การขอคำอนุญาตในการควบคุมจราจรทางอากาศ การแจ้งข่าวอุบัติเหตุและข่าวสารเกี่ยวกับความปลอดภัยในการเดินอากาศของตน

(๒) ผู้ถือใบอนุญาตนักบินส่วนบุคคลเครื่องบิน นักบินส่วนบุคคลเฮลิคอปเตอร์ นักบินส่วนบุคคลอากาศยานขึ้นลงทางดิ่ง และนักบินส่วนบุคคลนาวาอากาศ (Airship) มีสิทธิ

(ก) ทำหน้าที่เป็นนักบินผู้ควบคุมอากาศยานหรือนักบินผู้ช่วย โดยไม่มีค่าตอบแทนในเครื่องบิน เฮลิคอปเตอร์ อากาศยานขึ้นลงทางดิ่ง หรือนาวาอากาศ (Airship) ที่ไม่ได้บินเพื่อำเน็จเป็นทางค้า (Non-Revenue Flight)

(ข) ทำการบำรุงรักษาเชิงป้องกัน (Preventive Maintenance) และรับรองการตรวจซ่อมเครื่องบิน เฮลิคอปเตอร์ อากาศยานขึ้นลงทางดิ่ง หรือนาวาอากาศ (Airship) ของตน หรือที่ตนทำการบิน ซึ่งมีน้ำหนักสูงสุดเมื่อบินขึ้นตามที่ระบุไว้ในคู่มือการบินไม่เกิน ๕,๗๐๐ กิโลกรัม ตามรายการที่ผู้อำนวยการประกาศกำหนด แต่จะใช้สิทธินี้ไม่ได้ ถ้าหากผู้ถือใบอนุญาตมิได้ศึกษาข่าวสาร คำแนะนำ และคู่มือทั้งปวง ที่เป็นปัจจุบัน เกี่ยวกับการบำรุงรักษาและความสมควรเดินอากาศของเครื่องบิน เฮลิคอปเตอร์ อากาศยานขึ้นลงทางดิ่ง หรือนาวาอากาศ (Airship) นั้น

(ค) ทำหน้าที่เป็นพนักงานวิทยุประจำอากาศยาน เพื่อรับ-ส่งข่าวเกี่ยวกับการปฏิบัติการของอากาศยาน การขอคำอนุญาตในการควบคุมจราจรทางอากาศ การแจ้งข่าวอุบัติเหตุและข่าวสารเกี่ยวกับความปลอดภัยในการเดินอากาศของตน

(๓) ผู้ถือใบอนุญาตนักบินพาณิชย์ตรีเครื่องบิน นักบินพาณิชย์ตรีเฮลิคอปเตอร์ นักบินพาณิชย์ตรีอากาศยานขึ้นลงทางดิ่ง และนักบินพาณิชย์ตรีนาวาอากาศ มีสิทธิตาม (๒) และมีสิทธิ

(ก) ทำหน้าที่เป็นนักบินผู้ควบคุมอากาศยานในเครื่องบิน เฮลิคอปเตอร์ อากาศยานขึ้นลงทางดิ่ง หรือนาวาอากาศ (Airship) ที่ไม่ได้บินขนส่งทางอากาศเพื่อการพาณิชย์ (Non Commercial Air Transportation)

(ข) ทำหน้าที่เป็นนักบินผู้ควบคุมอากาศยานในเครื่องบิน เฮลิคอปเตอร์ อากาศยานขึ้นลงทางดิ่ง หรือนาวาอากาศ (Airship) ที่บินขนส่งทางอากาศเพื่อการพาณิชย์ (Commercial Air Transportation) ซึ่งได้รับการรับรองจากผู้อำนวยการให้ใช้นักบินเพียงหนึ่งคนในการปฏิบัติการบิน

(ค) ทำหน้าที่เป็นนักบินผู้ช่วยในเครื่องบิน เฮลิคอปเตอร์ อากาศยานขึ้นลงทางดิ่ง หรือนาวาอากาศ (Airship) ที่บินขนส่งทางอากาศเพื่อการพาณิชย์ (Commercial Air Transportation) ซึ่งผู้อำนวยการกำหนดให้มีนักบินผู้ช่วยในการปฏิบัติการบิน

(๔) ผู้ถือใบอนุญาตนักบินพาณิชย์เอกเครื่องบิน นักบินพาณิชย์เอกเฮลิคอปเตอร์ และนักบินพาณิชย์เอกอากาศยานขึ้นลงทางดิ่ง มีสิทธิตาม (๓) และมีสิทธิ

(ก) ทำการบินตามกฎหมายการบินด้วยเครื่องวัดประกอบการบินสำหรับอากาศยาน ประเภทนั้น ๆ

(ข) ทำหน้าที่เป็นนักบินผู้ควบคุมอากาศยานในอากาศยานประเภทนั้น ๆ ที่บินขนส่งทางอากาศเพื่อการพาณิชย์ (Commercial Air Transportation) ซึ่งผู้อำนวยการกำหนดให้ใช้นักบินมากกว่าหนึ่งคนในการปฏิบัติการบิน (Multi-crew operations)

ถ้าผู้ถือใบอนุญาตนักบินพาณิชย์เอกเครื่องบิน เคยเป็นผู้ถือใบอนุญาตนักบินผู้ช่วยเครื่องบิน (Multi-crew pilot license) โดยไม่เคยเป็นผู้ถือใบอนุญาตนักบินพาณิชย์ตรีเครื่องบินมาก่อน สิทธิทำการของผู้ถือใบอนุญาตนักบินพาณิชย์เอกเครื่องบินนี้จะถูกจำกัดเฉพาะการบินกับเครื่องบินที่ผู้อำนวยการกำหนดให้ใช้นักบินมากกว่าหนึ่งคนในการปฏิบัติการบิน (Multi-crew operations) เว้นแต่ผู้ถือใบอนุญาตนักบินพาณิชย์เอกเครื่องบินนี้ได้เคยทำการบินตาม ข้อ (๕) (ค) และข้อ (๕) (ง) มาก่อน ทั้งนี้ การจำกัดสิทธิดังกล่าวจะต้องถูกบันทึกไว้ในใบอนุญาตนักบินพาณิชย์เอกเครื่องบิน

(๕) ผู้ถือใบอนุญาตนักบินผู้ช่วยเครื่องบิน (Multi-crew pilot license) มีสิทธิตาม (๒) และมีสิทธิ

(ก) ทำการบินตามกฎหมายการบินด้วยเครื่องวัดประกอบการบินในเครื่องบิน ซึ่งผู้อำนวยการกำหนดให้ใช้นักบินมากกว่าหนึ่งคนในการปฏิบัติการบิน (Multi-Crew Operations)

(ข) ทำหน้าที่เป็นนักบินผู้ช่วยในเครื่องบิน ซึ่งผู้อำนวยการกำหนดให้มีนักบินผู้ช่วยในการปฏิบัติการบิน (Aeroplane required to be operated with a co-pilot)

(ค) ทำการบินตามกฎหมายการบินด้วยเครื่องวัดประกอบการบินในเครื่องบินแบบที่ผู้อำนวยการรับรองให้ใช้นักบินเพียงหนึ่งคนในการปฏิบัติการบิน ทั้งนี้ ก่อนที่จะใช้สิทธิทำการบินดังกล่าว ผู้ถือใบอนุญาตนักบินผู้ช่วยเครื่องบินจะต้องมีขีดความสามารถในการบินด้วยเครื่องวัดประกอบการบินในเครื่องบินแบบที่ผู้อำนวยการรับรองให้ใช้นักบินหนึ่งคนในการปฏิบัติการบินมาก่อน

(ง) ทำการบินในเครื่องบินที่ขนส่งทางอากาศเพื่อการพาณิชย์ (Commercial Air Transport) ซึ่งได้รับการรับรองจากผู้อำนวยการให้ใช้นักบินเพียงหนึ่งคนในการปฏิบัติการบิน ทั้งนี้ ก่อนที่จะใช้สิทธิทำการบินดังกล่าว ผู้ถือใบอนุญาตนักบินผู้ช่วยเครื่องบินจะต้อง

๑) ทำการบินกับเครื่องบินไม่น้อยกว่า ๗๐ ชั่วโมงบิน โดยเป็นการทำการบินในฐานะนักบินผู้ควบคุมเครื่องบินทั้งหมด หรือเป็นการทำการบินไม่น้อยกว่า ๑๐ ชั่วโมงบิน ในฐานะนักบินผู้ควบคุมเครื่องบิน และมีชั่วโมงบินเพิ่มเติมในฐานะนักบินควบคุมเครื่องบินภายใต้การอำนวยการ

๒) ทำการบินเดินทางในฐานะนักบินผู้ควบคุมเครื่องบินไม่น้อยกว่า ๒๐ ชั่วโมงบิน หรือทำการบินไม่น้อยกว่า ๑๐ ชั่วโมงบินในฐานะนักบินผู้ควบคุมเครื่องบินและมีชั่วโมงบินเพิ่มเติมอีก ๑๐ ชั่วโมงบินในฐานะนักบินผู้ควบคุมเครื่องบินภายใต้การอำนวยการ ซึ่งการเดินทางครั้งหนึ่งต้องมีระยะทางอย่างน้อย ๕๔๐ กิโลเมตร (๓๐๐NM) โดยทำการบินลงจอด ณ สนามบินต่างกันอย่างน้อยสองสนามบิน

(๖) ผู้ถือใบอนุญาตนักบินเครื่องบินเครื่องร่อน มีสิทธิทำหน้าที่เป็นนักบินผู้ควบคุมอากาศยานในเครื่องร่อนที่ตนมีประสบการณ์เกี่ยวกับการปฏิบัติในวิธีการปล่อยเครื่องร่อนนั้น และถ้ามีการบรรทุกคนโดยสาร ผู้ถือใบอนุญาตจะต้องมีประสบการณ์ในการทำหน้าที่เป็นนักบินผู้ควบคุมอากาศยานในเครื่องร่อนนั้นมาแล้วไม่น้อยกว่า ๑๐ ชั่วโมง

(๗) ผู้ถือใบอนุญาตนักบินบัลลูนปล่อย มีสิทธิทำหน้าที่เป็นนักบินผู้ควบคุมอากาศยานในบัลลูนปล่อยที่ตนมีประสบการณ์เกี่ยวกับการปฏิบัติในประเภทบัลลูนที่ใช้อากาศร้อนหรือแก๊สแล้วแต่กรณี แต่จะทำหน้าที่เป็นนักบินผู้ควบคุมอากาศยานในบัลลูนที่บินเพื่อการพาณิชย์ได้ เมื่อได้รับการบันทึกสิทธิ เช่นว่านั้นในใบอนุญาต

ข้อ ๕ ผู้ถือใบอนุญาตพนักงานควบคุมการจราจรทางอากาศ

(๑) ผู้ถือใบอนุญาตศิษย์พนักงานควบคุมการจราจรทางอากาศ มีสิทธิฝึกปฏิบัติงานควบคุมการจราจรทางอากาศจริง ณ หน่วยงานควบคุมการจราจรทางอากาศบริเวณสนามบิน เขตประชิดสนามบินหรือในพื้นที่ควบคุม ทั้งนี้ สิทธิดังกล่าวจะใช้ได้เมื่อการฝึกปฏิบัติงานนั้นอยู่ภายใต้การอำนวยความสะดวกและการควบคุมดูแลของผู้ถือใบอนุญาตพนักงานควบคุมการจราจรทางอากาศที่มีศักยควบคุมการจราจรทางอากาศตรงกับประเภทของการควบคุมการจราจรทางอากาศที่ผู้ถือใบอนุญาตศิษย์พนักงานควบคุมการจราจรทางอากาศนั้นฝึกปฏิบัติงาน และต้องเป็นผู้ได้รับใบรับรองครูฝึกภาคปฏิบัติการควบคุมการจราจรทางอากาศ (On - the - Job Training Instructor - OJTI) ด้วย ทั้งนี้ การรับรองครูฝึกภาคปฏิบัติการควบคุมการจราจรทางอากาศเป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ผู้อำนวยการประกาศกำหนด

กรณีผู้ถือใบอนุญาตศิษย์พนักงานควบคุมการจราจรทางอากาศ ซึ่งฝึกปฏิบัติงาน ณ สนามบินที่อยู่ในความดูแลของกองทัพบก กองทัพเรือ หรือกองทัพอากาศ ซึ่งไม่ใช่สนามบินที่ให้บริการเชิงพาณิชย์ จะต้องปฏิบัติงานภายใต้การควบคุมดูแลของพนักงานควบคุมการจราจรทางอากาศที่ปฏิบัติหน้าที่ควบคุมจราจรทางอากาศ ณ หน่วยงานนั้น ๆ มาแล้วไม่ต่ำกว่า ๕ ปี

(๒) ผู้ถือใบอนุญาตพนักงานควบคุมจราจรทางอากาศ ที่ได้รับการบันทึกศักย (Rating) ควบคุมการจราจรทางอากาศในใบอนุญาต มีสิทธิทำการตามศักยที่ตนมีสิทธิทำหน้าที่เป็นพนักงานควบคุมการจราจรทางอากาศ ดังต่อไปนี้

(ก) ศักยควบคุมการจราจรทางอากาศบริเวณสนามบิน (Aerodrome control rating) มีสิทธิจัดให้มีหรือควบคุมดูแลการให้บริการควบคุมการจราจรทางอากาศบริเวณสนามบินที่ผู้ถือใบอนุญาตได้รับศักย

(ข) ศักยภาพการจราจรทางอากาศเขตประชิดสนามบินด้วยกฎเกณฑ์การปฏิบัติ (Approach control procedural rating) มีสิทธิจัดให้มีหรือควบคุมดูแลการให้บริการควบคุมการจราจรทางอากาศในเขตประชิดสนามบินหนึ่งหรือหลายสนามบินที่ผู้ถือใบอนุญาตได้รับศักยภาพในเขตห้วงอากาศ (Airspace) หรือส่วนของเขตห้วงอากาศ ภายใต้เขตรับผิดชอบของหน่วยงานบริการควบคุมการจราจรทางอากาศในเขตประชิดสนามบิน

(ค) ศักยภาพการจราจรทางอากาศเขตประชิดสนามบินด้วยระบบติดตามอากาศยาน (Approach control surveillance rating) มีสิทธิจัดให้มี และ/หรือ ควบคุมดูแลการให้บริการควบคุมการจราจรทางอากาศในเขตประชิดสนามบินโดยใช้ระบบติดตามอากาศยานสำหรับการบริการจราจรทางอากาศ (ATS surveillance systems) ที่เกี่ยวข้อง สำหรับสนามบินหนึ่งหรือหลายสนามบินที่ผู้ถือใบอนุญาตได้รับศักยภาพ ภายในเขตห้วงอากาศ (Airspace) หรือส่วนของเขตห้วงอากาศภายใต้เขตรับผิดชอบของหน่วยงานบริการควบคุมการจราจรทางอากาศในเขตประชิดสนามบิน และมีสิทธิทำหน้าที่ควบคุมการจราจรทางอากาศเขตประชิดสนามบินด้วยเรดาร์ (surveillance radar approach) หากมีความชำนาญเป็นไปตามที่กำหนดในข้อบังคับของสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย ว่าด้วยคุณสมบัติของผู้ขออนุญาตเป็นผู้ประจำหน้าที่

(ง) ศักยภาพการจราจรทางอากาศเขตประชิดสนามบินด้วยเรดาร์ซึ่งบอกมุมร่อนระยะและทิศทาง (Approach precision radar control rating) มีสิทธิจัดให้มี และ/หรือ ควบคุมดูแลการให้บริการควบคุมการจราจรทางอากาศในเขตประชิดสนามบินด้วยเรดาร์ซึ่งบอกมุมร่อน ระยะและทิศทาง ณ สนามบินที่ผู้ถือใบอนุญาตได้รับศักยภาพ

(จ) ศักยภาพการจราจรทางอากาศในพื้นที่ด้วยกฎเกณฑ์การปฏิบัติ (Area control procedural rating) มีสิทธิจัดให้มี และ/หรือ ควบคุมดูแลการให้บริการควบคุมการจราจรทางอากาศในพื้นที่ภายในพื้นที่ควบคุมหรือส่วนของพื้นที่ควบคุมที่ผู้ถือใบอนุญาตได้รับศักยภาพ

(ฉ) ศักยภาพการจราจรทางอากาศในพื้นที่ด้วยระบบติดตามอากาศยาน (Area control surveillance rating) มีสิทธิจัดให้มี และ/หรือ ควบคุมดูแลการให้บริการควบคุมการจราจรทางอากาศสำหรับการบริการจราจรทางอากาศ ในพื้นที่โดยใช้ระบบติดตามอากาศยาน (ATS surveillance systems) ที่เกี่ยวข้องภายในพื้นที่ควบคุมหรือส่วนของพื้นที่ควบคุมที่ผู้ถือใบอนุญาตได้รับศักยภาพ

ผู้ถือใบอนุญาตพนักงานควบคุมจราจรทางอากาศจะใช้สิทธิทำการตามศักยภาพควบคุมการจราจรทางอากาศตามวรรคหนึ่ง (ก) - (ฉ) ไม่ได้ หากไม่มีความคุ้นเคยกับข้อมูลข่าวสารทั้งหมดที่เกี่ยวข้องและเป็นปัจจุบัน และ/หรือ ได้เว้นจากการปฏิบัติงานในหน้าที่เป็นเวลาติดต่อกันเกิน ๖ เดือน

ข้อ ๖ ผู้ถือใบอนุญาตพนักงานอำนวยการบิน มีสิทธิทำหน้าที่ตามขีดความสามารถและความรับผิดชอบในแต่ละด้าน ตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับของสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย ว่าด้วยการปฏิบัติการบินของอากาศยาน ตามบทบัญญัติในภาคผนวก ๖ และบทแก้ไขเพิ่มเติมภาคผนวก ๖ แห่งอนุสัญญา

ข้อ ๗ สิทธิทำการตามข้อ ๓ ข้อ ๔ ข้อ ๕ และข้อ ๖ จะใช้ได้เมื่อ

(๑) ผู้ถือใบอนุญาตมีใบสำคัญแพทย์ตามที่กำหนดในข้อบังคับของสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทยว่าด้วยคุณสมบัติของผู้ขออนุญาตเป็นผู้ประจำหน้าที่ที่มีผลใช้บังคับอยู่ในกรณีที่ข้อบังคับของสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทยว่าด้วยคุณสมบัติของผู้ขออนุญาตเป็นผู้ประจำหน้าที่กำหนดให้ผู้ถือใบอนุญาตนักบินประเภทใดจะต้องมีใบสำคัญแพทย์ชั้น ๑ (Class 1) แต่ผู้นั้นได้รับเพียงใบสำคัญแพทย์ชั้น ๒ (Class 2) ให้ผู้ถือใบอนุญาตนั้นมีเพียงสิทธิทำการตามข้อ ๔ (๒) เท่านั้น

(๒) ผู้ถือใบอนุญาตนักบินเครื่องบิน นักบินเฮลิคอปเตอร์ นักบินอากาศยานขึ้นลงทางดิ่ง และนักบินนาวาอากาศ ที่ทำการบินในเส้นทางระหว่างประเทศ ผู้ถือใบอนุญาตศิษย์พนักงานควบคุมการจราจรทางอากาศ และผู้ถือใบอนุญาตพนักงานควบคุมการจราจรทางอากาศ ต้องมีความรู้ภาษาอังกฤษที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารทางการบินเหมาะสมกับหน้าที่ที่จะปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่ผู้อำนวยการกำหนด ซึ่งต้องมีมาตรฐานไม่ต่ำกว่าที่กำหนดในภาคผนวก ๑ (ฉบับล่าสุด) แห่งอนุสัญญา

ข้อ ๘ สิทธิทำการของผู้ถือใบอนุญาตนักบินตามข้อ ๔ จะใช้ได้กับเฉพาะอากาศยานประเภท (Category) ชั้น (Class) และแบบ (Type) ที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต เว้นแต่เพื่อประโยชน์ในการฝึกบิน (Training) บินทดลอง (Testing) หรือการบินในวัตถุประสงค์พิเศษซึ่งไม่มีบำเหน็จเป็นทางค่าและไม่มีการบรรทุกคนโดยสาร ผู้ถือใบอนุญาตนักบินมีสิทธิทำการกับอากาศยานชั้น และ/หรือแบบที่พนักงานเจ้าหน้าที่อนุญาตเป็นหนังสือ

สิทธิทำการของผู้ถือใบอนุญาตนักบินตามข้อ ๔ จะใช้ได้เมื่อผู้ถือใบอนุญาตยังคงความสามารถและมีประสบการณ์กับอากาศยานนั้นล่าสุดภายใน ๙๐ วัน ในการทำการบินขึ้นไม่น้อยกว่า ๓ เที่ยวบิน และบินลงไม่น้อยกว่า ๓ เที่ยวบิน

ในกรณีที่ผู้ถือใบอนุญาตนักบินขาดประสบการณ์ล่าสุดตามความในวรรคสอง ผู้ถือใบอนุญาตจะกลับใช้สิทธิตามใบอนุญาตได้เมื่อทำการบินคู่กับครูการบิน หรือบินคู่กับผู้ถือใบอนุญาตที่มีประสบการณ์ล่าสุดตามที่กำหนดในวรรคสองอยู่ โดยจะต้องทำการบินขึ้นไม่น้อยกว่า ๓ เที่ยวบิน และบินลงไม่น้อยกว่า ๓ เที่ยวบิน

ข้อ ๙ ผู้ถือใบอนุญาตนักบินจะทำหน้าที่พนักงานวิทยุประจำอากาศยานเพื่อรับ - ส่งข่าวเกี่ยวกับการปฏิบัติการของอากาศยาน การขอคำอนุญาตในการควบคุมจราจรทางอากาศ การแจ้งข่าวอุบัติเหตุและข่าวสารเกี่ยวกับความปลอดภัยในการเดินอากาศของตน เมื่อได้รับการบันทึกศักยภาพการบิน (Rating) เช่นว่านั้นในใบอนุญาต

ข้อ ๑๐ ผู้ถือใบอนุญาตนักบินจะทำการบินตามกฎการบินด้วยเครื่องวัดประกอบการบินได้เมื่อได้รับการบันทึกศักยภาพการบิน (Rating) เช่นว่านั้นในใบอนุญาต ทั้งนี้ ให้ถือว่าใบอนุญาตนักบินพาณิชย์เอกเครื่องบินแสดงศักยภาพการบินตามกฎการบินด้วยเครื่องวัดประกอบการบินแล้ว

สิทธิทำการตามวรรคหนึ่ง จะใช้ได้เมื่อผู้ถือใบอนุญาตยังคงความสามารถและมีประสบการณ์ล่าสุดภายใน ๑๘๐ วัน ในการทำการบินในอากาศจริง หรือการบินในเครื่องฝึกบินจำลอง ที่ได้รับการรับรองจากผู้อำนวยการแล้ว ตามกฎการบินด้วยเครื่องวัดประกอบการบินไม่น้อยกว่า ๓ ชั่วโมง โดยจะต้องทำการบินเข้าสู่สนามบินด้วยเครื่องวัดประกอบการบินไม่น้อยกว่า ๓ เทียว

ในกรณีที่ผู้ถือใบอนุญาตขาดประสบการณ์ล่าสุดตามความในวรรคสอง ผู้ถือใบอนุญาตจะกลับใช้สิทธิตามใบอนุญาตได้เมื่อทำการบินคู่กับครูการบินตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในวรรคสองแล้ว

ข้อ ๑๑ ผู้ถือใบอนุญาตนักบินจะใช้สิทธิตามใบอนุญาตทำการบินในเวลากลางคืนได้เมื่อได้รับการฝึกบินคู่กับครูการบินในการทำการบินขึ้นไม่น้อยกว่า ๓ เทียว และบินลงไม่น้อยกว่า ๓ เทียว และการเดินอากาศในเวลากลางคืนไม่น้อยกว่า ๕ ชั่วโมง และต้องมีประสบการณ์ล่าสุด ภายใน ๙๐ วัน ในการทำการบินขึ้นในเวลากลางคืนไม่น้อยกว่า ๓ เทียว และบินลงในเวลากลางคืน ไม่น้อยกว่า ๓ เทียว และให้นำความในข้อ ๘ วรรคสาม มาบังคับใช้โดยอนุโลม

ข้อ ๑๒ ผู้ถือใบอนุญาตนักบินซึ่งมีศักยครูการบินมีสิทธิทำการกับอากาศยานประเภทและศักยที่ตนมีสิทธิทำหน้าที่เป็นนักบินผู้ควบคุมอากาศยาน ดังต่อไปนี้

- (๑) ควบคุมดูแลการบินเดี่ยวของผู้ถือใบอนุญาตนักบินศักยการบิน
- (๒) ทำการสอนภาคอากาศเพื่อออกใบอนุญาตนักบินส่วนบุคคล นักบินพาณิชย์ตรี ศักยการบินด้วยเครื่องวัดประกอบการบิน ศักยการบินด้วยเครื่องบินหลายเครื่องยนต์ หรือศักยครูการบิน หรือ
- (๓) สาธิตวิธีปฏิบัติการบินให้แก่บุคคลผู้ไม่มีใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่เพื่อหาความรู้ การกีฬา และบันเทิง โดยไม่มีวัตถุประสงค์ในการฝึกบิน

สิทธิทำการตามวรรคหนึ่งจะใช้ได้ต่อเมื่อผู้ถือใบอนุญาตยังคงความสามารถและมีประสบการณ์ล่าสุดภายใน ๑๒ เดือน ในการทำการสอนภาคอากาศในอากาศยานจริงไม่น้อยกว่า ๑ ชั่วโมง ในรอบ ๑๒ เดือนที่ผ่านมา โดยต้องทำการบินขึ้นลงไม่น้อยกว่า ๒ เทียว หรือทำการบินในเครื่องช่วยฝึกบินจำลองที่ผู้อำนวยการรับรองไม่น้อยกว่า ๓ ชั่วโมง

ในกรณีที่ผู้ถือใบอนุญาตนักบินซึ่งมีศักยครูการบินขาดประสบการณ์ล่าสุดตามที่กำหนดในวรรคสอง ผู้ถือใบอนุญาตนั้นจะกลับใช้สิทธิตามวรรคหนึ่งได้เมื่อได้ทำการฝึกอบรมในหลักสูตร Requalification/ Refresher training ที่ผู้อำนวยการรับรอง และได้ผ่านการประเมินการสอนภาคอากาศโดยการทำการบินจริงหรือในเครื่องช่วยฝึกบินจำลอง

ข้อ ๑๓ ผู้ถือใบอนุญาตนักบิน ที่ได้รับการรับรองจากพนักงานเจ้าหน้าที่ให้เป็นครูฝึกเฉพาะแบบอากาศยานใด มีสิทธิทำการเป็นครูผู้ฝึกให้แก่ผู้ถือใบอนุญาตนักบินที่ประสงค์จะเพิ่มศักยการบินเฉพาะแบบอากาศยานนั้น

ข้อ ๑๔ ผู้ถือใบอนุญาตนักบินที่มีอายุครบ ๖๕ ปีบริบูรณ์ขึ้นไป ไม่มีสิทธิทำหน้าที่เป็นนักบินผู้ควบคุมอากาศยานหรือนักบินผู้ช่วยในอากาศยานที่บินขนส่งทางอากาศเพื่อการพาณิชย์ (Commercial Air Transportation)

ข้อ ๑๕ ผู้ถือใบอนุญาตนักบินที่มีอายุครบ ๖๐ ปีบริบูรณ์ขึ้นไป ไม่มีสิทธิทำหน้าที่เป็นนักบิน ในอากาศยานที่บินขนส่งทางอากาศเพื่อการพาณิชย์ (Commercial Air Transportation) เว้นแต่ เป็นการทำการบินกับนักบินมากกว่าหนึ่งคนให้มีสิทธิทำหน้าที่ได้จนอายุครบ ๖๕ ปีบริบูรณ์

ข้อ ๑๖ บรรดาระเบียบ ประกาศ ตลอดจนคำสั่งของผู้อำนวยการที่ออกตามความในข้อบังคับ ของคณะกรรมการการบินพลเรือน ฉบับที่ ๗๕ ว่าด้วยสิทธิทำการของผู้ถือใบอนุญาตนักบิน พนักงานควบคุม การจราจรทางอากาศ และพนักงานอำนวยความสะดวกการบิน และข้อบังคับของคณะกรรมการการบินพลเรือน ฉบับที่ ๙๐ ว่าด้วยสิทธิทำการของผู้ถือใบอนุญาตศิษย์พนักงานควบคุมการจราจรทางอากาศ ที่ใช้บังคับ อยู่ก่อนวันที่ข้อบังคับนี้ใช้บังคับ ให้คงใช้บังคับต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติของข้อบังคับนี้ จนกว่าจะมีระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งที่ออกตามข้อบังคับนี้ในเรื่องนั้น ๆ ใช้บังคับ

ประกาศ ณ วันที่ ๒๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

จุฬา สุขมานพ

ผู้อำนวยการสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย